

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri
tres**

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

Anacephaleosis dictorum, et quod no[n] recte [...] a theologis volu[n]tas
antecedens et conseque[n]s in deo ca.xvi

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

Libertus Tertius

mētez ne cōcidat, p̄seuerātia sustinet. Nā pleriq; duz ad ea p̄ longa
nimitates p̄gunt, q̄ procul apparēt, q̄si iuuetuz in via lassuz diuer
ticula q̄runt, ab onere terguz, a iugo ceruicēz subrahūt, z nōnūq; ali
quātis p̄ ex orbita declināt, inuētus ē igit̄ funis q̄daz, q̄ (quali The
sei filū) extēdit lac animi manu tētus, nec ac dexterā, nec ad sinistraz
errare p̄mittat, sed vsq; in finez itineris ne sit opus quiete sustētat,
hęc est igit̄ p̄seuerātia, q̄ difficultatez patiētē diuturnitate surgē
tez lenit, et quasi ambrosiē succo, vires laborātis instaurat. Et quē
admoduz p̄seuerātia peculiarit̄ contra tolerādūz fastidiū, sic aduer
sus om̄e q̄d se obijcere p̄t impedimētuz cōstantia militat.

**Anacephaleosis dictoz. z q̄ nō recte dicit̄ a theolo
gis volūtas ātcedens z p̄sequēs in deo. Ca. xv**

Sed anacephaleosis facio eoz q̄ dixim⁹, circa difficultia (teste
Aristote.) s̄atur s̄tus, sicut ergo multiplex difficultas, ita
q̄q; s̄tus ē multiplex, difficultas ē magna subire picula, hęc fortitu
do demollit̄, difficultas ē inter tolerādūz tristitia nō vinci huic diffi
cultati patiētia se subijcit, difficultas est q̄ de futura vita dicūtur cre
dere ac sperare, in hoc spes et fides suppetias ferūt, difficultas est lō
ge distātia bona diuturna anī suspēsiōe morari, huic lōganimitas o
piculat̄, difficile ē nouos casus q̄t̄idie cōtra nos emergētes equanī
mit̄ ferre, huic p̄stātia p̄stat auxiliū, dū lōginq; bona pia lōganimitas
te expectam⁹, difficile ē mentis nō icurrere lassitudiez, tenere sp̄ intē
tā cordis aciez nūq; obdormire, nunq; hallucinari, nunq; ab icepto
ope diuariari, occurrit huic piculo p̄seuerātia, z ita fit vt p̄stare tibi
possit, deuz et naturaz nihil p̄termisisse q̄d hōi ad beatā vitā possit
cōferre. Et hoc nimirū est q̄d theologi dicūt deuz velle oēs volūtatē
āncedēte saluos facere, s; volūtatē p̄sequēte quos daz tm̄, iuxta illud
M. Multi s̄t; vocati, pauci s̄o electi. Ego at̄ non āncedente et p̄sequen
te, sed āncedentis z p̄sequentis debere dici existio, vt p̄ hoc inuat̄ de
uz oēs ideo saluos fieri velle, q̄ om̄ibus (vt dixi) palam foecerit, atq;
cōmunicauerit ea que āncedere debeant ad salutes, hęc at̄ sunt lex z

P. iij

Libet Tertius

virtutes, ex quibus tanquam ex antecedente sequitur beatitudo tanquam consequens. Sicut apud dialecticos dicitur premissas esse antecedens, conclusiones vero quae sequitur ex premissis esse consequens. Licet ergo deus non de omnibus consequens, hoc est beatitatem, tamen velle dare ideo videtur, quod dare vult et dat antecedens ex quo per syllogismum recte operationis inferat consequens beatitudinis. Sed quod maior pars mortalium dum contemptum habet formam huius illationis, perdit felicitatem illi consequentis, dicitur deus velle nos saluari, quod per liberalitatem suam dat antecedens, et non velle nos saluari, quia per segnicie nostras non dat consequens, hanc virtutum habitus, consuetudinesque longo iniustas exercitio possumus naturaliter quidem habere, operationes autem secundum eas usque in vite finem integre producere, sine dei peculiari auxilio certe non possumus.

Quaerit quare deus odio habeat ociosos C. xvij.

Olanda igitur opera, ut in his exerceamur, nulla namque sine exercitio factus, nulla ars sine usu esse potest, usu autem pariter conservatur, augetur. Nec negauerit Deus vno momento posse omnes virtutes nobis implere. Sed ipse semper et ubique detestatur ociosos, eas quas nobis contulit vires ad usum et exercitium vult conferri. Dixit enim operarius: Quid statis hic tota die ociosi: ite et vos in vineam meam, et quod iustum fuerit dabo vobis. Sed cur pigris et inertibus aduersetur, duas in partium causas inuenio, vnam, quod huiusmodi homines dum segnicie sequuntur, maxime dissimiles deo efficiuntur. Deus namque natura est actuosissimus, Christo dicente: Pater meus usque modo operatur, et ego operor. nec voco Deum actuosum, quod cursitet aut saliat, ut histrio. Sunt enim opera eius sedentaria, sed solida, assidua, penuria. Et propterea fuerit theologus, qui scitissime dixerunt, substantiam illam in finitam, quam Deum vocamus, ab actu magis quam ab habitu debere appellari, et ex vocabulis ea deo potius convenire, quam operationibus, quae quae potentiam operandi significant, ut rectus nominetur docens quam doctor, dominus quam dator, regens quam rector, diuina namque operatio non sicut nostra temporaria, sed essentiae suae coeterna tanta firmitate subsistit, quanta et essentia. Alteram, quod omnis rei perfectio